

OSMANLI YARGILAMA HUKUKUNDA “ŞUHÜDÜ’L HÂL”İN FONKSİYONUNU YENİDEN DEĞERLENDİRME GEREKLİLİĞİ

The Necessity Of Re-Evaluation Of “Şuhûdü’l Hâl”S Function In The Ottoman Jurisdiction Law

MADDE YAYIMLANDIKTA,
SONRA GELEN DOKÜMAN

Ahmet KILINÇ*
Betül KAYAR**

Özet: Makalemizin konusunu Osmanlı yargı teşkilatında yer alan “şuhûdü’l hâl” kurumunun işlevi teşkil etmektedir. “Şuhûdü’l hâl”in gerek hukuki açıdan gerekse tarih bilimi açısından incelendiği çeşitli çalışmalar mevcuttur. “Şuhûdü’l hâl”in yargılama faaliyeti içerisindeki işlevi bakımından öğretinin görüşü, yargılamanın aleniyeti ve denetlenmesi hususunda etkili olduğu yönündedir. Şer’iye sicil kayıtlarından faydalandığımız bu çalışmamızda ise “şuhûdü’l hâl”in yargılama faaliyeti içerisindeki işlevi tekrar değerlendirilmeye çalışılmıştır. Varmış olduğumuz sonuca göre “şuhûdü’l hâl”, bilhassa keşif ve bilirkişiye başvuru uyuşmazlıklarda, keşif ve bilirkişi heyetinde yer alarak yargılamaya doğrudan etki etmiştir. Müessesenin bu işlevi, Osmanlı yargısının hızlı işlemesine katkı sağlamıştır. Benzeri bir kurum olmayan “şuhûdü’l hâl” ve işlevinin incelenmesi, günümüz yargılama hukukuna katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, şer’iye sicili, yargı teşkilatı, “şuhûdü’l hâl”, keşif, bilirkişi, aleniyet, denetim.

Abstract: The subject of the article is the function of “şuhûdü’l hâl” in the Ottoman judicial organization. There are various studies in which “şuhûdü’l hâl” is examined both in terms of law and history. The view of the doctrine in terms of the function of the “şuhûdü’l hâl” in the jurisdiction law is that it is effective in the publicness and supervision of the judging. In this study, where we used the qadi records, the function of “şuhûdü’l hâl” in the jurisdiction law was tried to be re-evaluated. According to the conclusion we have reached, “şuhûdü’l hâl” had a direct effect on the trial by taking part in the expedition and expert committee, especially in the disputes referred to the expedition and expert witness. This function of the establishment contributed to the rapid functioning of the Ottoman judiciary. The examination of “şuhûdü’l hâl” and its function, which is an original judicial institution, can contribute to today’s judicial law.

Keywords: The Ottoman State, qadi records, judicial organization, “şuhûdü’l hâl”, expedition, expert, publicity, supervision.

* Dr. Öğretim Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi, akilinc@ybu.edu.tr, avahmetkilinc@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8190-6557.

** Araştırma Görevlisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi, betul.isik@hotmail.com, ORCID ID: 0000 0002 0640 0457

Makale Geliş Tarihi : 02/09/2019, Makale Kabul Tarihi : 08/10/2019